Lenka Rejfířová: Sexuální hry se zaměřením na konsensuální sadomasochismus. 72 str., textové a obrazové přílohy

Posudek vedoucí práce

Předkládaný text je dle mého názoru velmi zdařilou antropologií BDSM sexuality. Klíčová výzkumná otázka, jež určuje celkové směřování práce, zní: čím je BDSM sexualita pro „BDSM+" člověka? (str. 27). Na základě terénního výzkumu autorka dochází k závěru, že BDSM lze chápat jako „serious leisure", jež „má schopnost obratně vyplout z ložnice, respektive z mučírny" a proměnit se v „hobby, kterému jedinec věnuje svůj čas, materiální statky a skrze které se realizuje" (str. 65- 66).

Domnívám se, že práce Lenky Rejfířové výrazně překračuje standardní rozsah bakalářské práce jak po stránce kvantitativní, tak kvalitativní. Autorka prokázala velmi slušnou znalost stávajících sociálně antropologických výzkumů problematiky, na jejichž výsledky konstruktivně navazuje. Adekvátní je teoretické ukotvení práce, pojetí BDSM aktivit jako „serious leisure" (podle Stebbinse a Newmahrové) pro autorku mimo jiné představuje velmi šikovný rámec pro zodpovězení jedné z dílčích výzkumných otázek: zda v českém prostředí existuje BDSM komunita a zda je v tomto kontextu užívání tohoto termínu relevantní (str. 28). Při analýze některých dalších aspektů zkoumané problematiky ovšem autorka vychází i z teorie her, rituálu nebo z Foucaultova pojetí moci.

Práce je primárně postavena na terénním výzkumu, prováděném zejména mezi návštěvníky pražského BDSM klubu Ateliér. Některé doplňující informace byly získány i prostřednictvím virtuální sociální sítě „BDSMlife". Zde je nutné ocenit citlivou a poctivou (sebe) reflexi autorčina působení v terénu i to, že si uvědomuje problematičnost interpretace získaných dat. Za přínosná považuji občasná proložení textu úryvky z terénního deníku, které čtenáři jednak přibližují samotné terénní šetření, zároveň umožňují obohacující nahlédnutí na problematiku z emické perspektivy.

Předkládaná práce je psána svěžím a čtivým jazykem, autorka mnohdy uchopuje problematiku s humorným nadhledem, který je ovšem citlivý a dobře zrcadlí emickou perspektivu samotných BDSM aktivních lidí.

Z výše uvedených důvodů se domnívám, že Lenka Rejfířová vytvořila nadprůměrně kvalitní práci. Výzkum natolik komplikované a citlivé problematiky, jakou je lidská sexualita, rozhodně není jednoduchý, autorka ovšem přesvědčivě dokazuje, že se s ním dokázala velmi slušně „popasovat" a že reflektuje i hranice, na něž při svém bádání narazila. Jako námět na obhajobu bych připojila jedinou spíše marginální poznámku: v práci postrádám hlubší reflexi konfliktů v „BDSM" komunitě, může autorka objasnit, proč tomu tak je?

Práce splňuje nároky, kladené na bakalářskou práci, jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm výborně.

V Pardubicích 25. 7. 2014

Jana Jetmarová